

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY (SOBOTA), JUNE 19, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 142

Pozno spoznanje, da je Rusija nepremagljiva

Nacisti danes odkrito priznavajo, da jim ne bo moč goče vojaško premagati Rusije.

STOCKHOLM, Švedska, 18. junija. — Z Wilhelmstrasse v Berlinu je prišlo semkaj telegrafično poročilo, da so nacisti končno vendarle ugotovili, da Rusije ni mogoče premagati in da jim ni mogoče premagati s silo orožja. Da je to uradno nacistično mnenje, je izjavil tudi Paul Schmidt, nemškega poslanstva v Stockholm.

Po Stalingradu je spoznal vsak to, kar je bilo že davno znano nemškim voditeljem: da je nemogoče Rusije vojaško premagati. Nemci so zelo dolgo ugotovili, da prekoračijo v Rusiji brezkončne milje in da lahko uničijo brezmejno zalogo materiala, vendar kljub temu ne bi mogli poraziti in zavzeti Rusije. Premier Joseph Stalin je vcepil svojim čedom svojo fanatično voljo do zmage, in pomoč, ki prihaja od ruskih zaveznikov, je pomagala, da so Rusi dohiteli zavzeti čas za vojno produkcijo.

Posebna straža na Beograjski univerzi

WASHINGTON — Radio Beograd je objavil v neki oddaji, da je zabeležil OWI, da je italijanski srbski režim na zahtevo nacistov uvedel na Beograjski univerzi "posebno" stražo, v cilju da zatre v zavodu "izgredne in poškodbe".

Oddaja pravi, da bo straža zadržala vsakogar, ki nima dovoljenja za vstop v univerzo, tako da bodo mogli preprečiti delati "nemoteno", ter vključuje s pripombo, da je upravičeno, da bodo dijaki ta ukrep sprejeli z razumevanjem.

Kruto zatirano dijaštvo, ki se bori v bistvu nahaja v ujetništvu nacionetnega režima, je sprejelo neredno s komaj zastrtim odporom in mržnjo. Učenje pod neprestano kontrolo vojaštva je bilo mučno in ta ukrep je še bolj poglubil prepada med patriotsko navdahnjenimi dijaki in njihovimi nacistom udanimi predstojniki.

POKOJNI LOJZE ROZMAN

Dodatno k poročilu o Lojzetu Rozmanu, uredniku "Glasa", se nam poroča, da je bil rojen 21. januarja, 1898 leta v Suhorju pri Metliki. V Ameriko je došel 4. maja, 1928.

Bil je član in tajnik društva "Glas clevelandskih delavcev", št. 9 S. D. Z. in član društva "Cleveland" št. 23 SZS.

Tukaj zapuša žalujejo starše Louis in Terezija Rozman, 666 E. 76 St., soprogo Mary, slička, tri sestre in brata Josipa, ki služi v ameriški armadi, drugega brata Rudolfa pa v tujih domovini.

Truplo leži na mrtvaškem oltarju v Grdinovem pogrebem zavodu, 1053 E. 62 St., odkoder se bo vršil pogreb v ponedeljek zjutraj ob 8:30 uri v cerkev sv. Vida in od tam na Calvary pokopališče.

Podrobnosti o življenju pokojnega Rozmana bomo objavili prihodnji teden.

Naši fantje-vojaki

SLOVENSKI VOJAK UBIT

Danes zjutraj je bila družina obveščena, da je bil v nesreči v trukom v Camp Hood, Texas, ubit Frederick J. Ubič, star 29 let. Pri vojaki se je nahajal šele tri tedne.

Tukaj zapuša žalujejo soprogo Aranko, sedem mesecev starega sinčka, Fredericka, ml., ki živi na 444 E. 156 St., starše John in Katherine Ubič, stanujoče na 1436 E. 55 St., dva brata Henryja in Charlesa, ter več sorodnikov.

Truplo bo poslano v Cleveland in pogreb se vrši pod vodstvom Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. Več bomo poročali prihodnj.

V četrtek sta se podala Stanley J. Rossa in Frank S. Turk v službo Strica Sama kot aviatična kadeta. Nahajata se v treningih v Keesler Field, Miss. Stanley je sin Mrs. Angele Rossa, 814 E. 156 St., Frank je pa sin Mr. in Mrs. Louis Turk, 23301 Arms Ave., Euclid, O.

Stanley Zupan, član društva Loyalites, ter sin Mrs. Matilde Smerdel, 15614 School Ave., je središ prišel domov na dopust iz Georgije. Tu bo ostal za 15 dni in prijatelji so vabljeni, da ga pridejo obiskati.

Mr. in Mrs. John Cernelich, 18105 Marcella Rd., sta dobila pismo od sina Harry, ki jima sporoča nov naslov. Prijatelj mi sedaj lahko pišejo na sledeči naslov: Aviation Cadet Harry J. Cernelich, 20th A.A.F.C. T.D., (Air Crew), Flight C 2, Center College, Danville, Kentucky.

SLOVENKE BODO POGOSTILE VOJAKE

Jutri popoldne med 5. in 8. uro zvečer bodo članice Jugoslav (Slovene) kluba servirale okusno večerjo vsem vojakom in dekletom v službi Strica Sama, ki bodo posetili Cathedral kantino na E. 9th in Superior Ave.

Poleg okusnega okrepčila, so članice preskrbele, da bo v zabavo pel slovenski radio kvartet, Vadnalov orkester bo pa sviral lepe komade za ples.

Predsednica odbora je Mrs. Frank Vogel, načelnica prireditve pa Miss Mary Marsich. Kot je znano so ta dekleta pridno delala in zbirala prostovoljne prispevke za veliko priredbo, ki so jo imele v kantini pred časom na naše vojake. Tedaj je ostalo nekaj prebitka, katerega pa bodo sedaj porabile za naše fante in dekleta, ki se borijo za domovino.

POBIT PRI DELU

Dobro poznani rojak George Marolt, stanujoč na E. 157 St., je bil pred kratkim pobit pri delu v White Motor tovarni, kjer mu je pri delu padel na noge 250 funtov težak kos železja. Sedaj se nahaja na svojem domu pod zdravniško oskrbo. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja!

Kratek pregled vojnih vesti

VELIKA BRITANIJA je imenovala generala Wavella za podkralja Indije, za njegovega naslednika in poveljnika čet v Indiji pa generala Auchinlecka. EKSPLOZIJA NA MORJU. — Ladja obrežne straže Escanaba je eksplodirala na Atlantičnem morju, kjer je bila v službi spremljevanja konvojov. Vzrok eksplozije še ni ugotovljen.

V NOTRANJOSTI EVROPE. Nemčija hiti s pošiljanjem velikih zalog ojačenj na Balkan. Zavezniki svarijo italijansko ljudstvo, naj se umakne iz okrožja vojnih tovarn na varnejša mesta.

FRANCIJA. — General De Gaulle in general Giraud sta blizu kompromisa v zadevi svojega sporazuma.

PACIFIK. — Ameriški letalci, ki so sestrelili nad Guadalcanalom 77 japonskih letal, pravijo, da so japonski letalci "neizveščani rekruti."

Važno glede čekov!

Urad za vojne informacije v Washingtonu poroča, da je bilo zadnje čase več denarnih nakaznic ali čekov, katere nekakšna zvezna vlada svojim uslužbencem, ukradenih in potem s ponarejenimi podpisov vnovčeni. Omenjeni urad vsled tega potom agencije tajne službe (Secret Service) daje zahtevne resiranim osebam sledeča navodila:

Na datum, ko se pričakuje poštna dostava takega čeka, naj bi bil vedno vsaj en član družine prejemnika doma. Vse poštne skrinjice naj bodo opremljene s ključem in ime lastnika iste naj bo razloženo napisano na zunanji strani skrinjice. Prejemnik naj vnovči svoj ček vsak mesec na istem mestu, da se lažje ugotovi istovetnost osebe. Ček naj se nikdar ne indorsira ali podpiše v naprej, ampak šele tik pred vnovčenjem in v navzočnosti osebe, ki ga bo vnovčila.

Osebam ali podjetjem, ki lastnikom vnovčujejo vladne čeke priporoča agencija zvezne tajne službe sledeče: Vselej naj zahtevajo, da je oseba, ki želi ček vnovčiti, res oseba, na katero se ček glasi. Vselej naj zahtevajo, da so čeki indorsirani ali podpisani sproti, to je v navzočnosti osebe, od katere se pričakuje vnovčenje čeka. Zahtevajo naj, da vsi čeki nosijo začetne črke imen uradnikov, ki izplačujejo denar ali ki izplačilo odobrijo.

Tisoče oseb dobiva vsak mesec vladne čeke in razume se, da sak želi dobiti svojo plačo v redu. Vladni uradniki se trudijo, da so čeki izdani in odpisani pravočasno, zato naj tudi prejemajoče občinstvo skrbi od svoje strani, da ne bo zamud in nepravilnosti. Vnovčevanje tujega čeka je zelo kaznivo dejanje, toda krivca se ne more vselej hitro najti. Vse to povzroča mnogo dela za vladne uradnike in agente tajne službe, obenem pa tudi zamudo in škodo za prave lastnike čekov.

NA OPERACIJI

Dne 10. junija je bil odpeljan v Lakeside bolnišnico (Hanna House), rojak Joseph Lustig, 378 E. 156 St. Zadnji terek se je podvrnil težki operaciji na hrbtu. Obiskniki niso dovoljeni, njemu pa želimo skorajšnje okrevanje!

Mnenja očetov, ki imajo sinove pri vojaki

Mr. ANTON OBREZA, 19511 Monterey Ave. — Moj sin Tony je pri artileriji. Prav tako sem bil jaz pred več kot 25. leti Pa mi piše: Jaz imam najboljšega očeta na svetu. In zadnjič je vzel mojo sliko od vojakov s seboj. Dejal je: Pokazal bom tovaršem kako zal fant si bil ti takrat, ko si nosil vojaško suknjo.

Mr. ANTON GULIC, 723 E. 162 St. — Seveda imam vse rad, a Stanley, ta moj fant, ki je pri vojaki, mi je najbolj prišel k srcu. Pa piše: Bolj in bolj uvidevam koliko sta vidva že žrtvovala zame. Upam, da bom mogel kedaj vse to vsaj delno povrniti. Sedaj je povišan v poročnika. Vesel sem tega. A še bolj bi bil vesel, da bi se kmalu vrnil domov.

Mr. FRANK SLEJKO, 16203 Arcade Ave. — Tri sinove imam. Dva, Stanley in Edward sta pri vojaki. Rad jih imam vse, ker so vsi pridni fantje, a srce je sedaj pri onih dveh. Ponosen sem, da sta vojaka, a bojim se zanju. Da bi se z drugimi kmalu vrnila pod domači krov!

Mr. MICHAEL I. LAH, 18907 Kildeer Ave. — Sin mojega imena je poročnik v važno pozicijo v armadi Zedinjenih držav. Jednako hi, ki je bolnišnica, streljica ali "nurse". Vesel sem, ker se oba zavedata zakaj se vrši ta ogromna borba, ki jo vsi podpiramo sto-procentno.

Mr. JOHN ZAIC, 452 E. 157 St. — Rodil se je sin! S kakšno radostjo sprejme vsak oče to novico. Tudi jaz sem bil deležen take radosti 15. avgusta, leta 1918, ko se nam je rodil tretji otrok — sin. Leta so tekla in obhodoval sem ga kot Sokola pri telovadbi in oboževal kadar je pel slovenske pesmi, katere je tako rad prepeval. Bil je moj ponos — moja nada — moje vse. Sedaj ga nimam več, in jutrišnji dan bo zame le dan žalosti.

Mr. LUDVIG RADDELL, Waterloo Rd. — Bil sem sam šest let in pol pri armadi Zedinjenih držav, štiri leta pred vojno in dve leti in pol v vojni. Bil sem v Avstraliji, na Kitajskem in Filipinih. Vojaška služba napravi iz vsakega fanta moža, kar mu je v korist. Sedaj je moj starejši sin pri vojaki. Upam, da se bo kmalu vrnil z drugimi fanti domov kot sem se jaz.

Mr. A. P. — Soseba mi je rekla: "Vam se ni treba bati vojne, ker imate le hčere." Oh, seveda, imam le hčere in to kar štiri. Ni pomislila, da bodo tudi te prizadete, ker se tisoče fantov ne bo vrnilo, ki bi bili lahko najboljši zakonski možje. Saj je že Bog v raju rekel: Človeku ni dobro samemu biti — in vsako dekle sanja, da bo prišel fant in jo odpeljal v zakonski paradiž.

IZGREDI MEHIŠKIH MESARJEV

MEXICO City, 18. junija. — Pred največjo klavnico v tem mestu je priredilo danes izgred skoraj 1,000 mesarjev, ki so bili razjarjeni zaradi pomanjkanja mesa. Izgredi so bili tako silni, da je policija šle s plinskimi bombami razpršila izgrednike.

Civilnemu prebivalstvu bo na razpolago manj živil

Živil bo dovolj za zdravje in moč prebivalstva, ne pa za odmetavanje v odpadke.

NEW YORK, 17. junija. — Chester C. Davis, živilski administrator, je izjavil, da se bo v "bližnji bodočnosti" še nadalje znižalo količine živil, ki bodo kupcem na razpolago ter je pripomnil, da bodo te količine dovolj veliko za dajanje zdravja in moči, ne pa za odmetavanje.

Zaloge za lend-lease pošiljke in za oborožene sile Zedinjenih držav bodo povečane, za vporabo civilnega prebivalstva pa zmanjšane.

Davis je dejal, da se z živili lahko dolgo izhaja, ako se jih pravilno pripravlja in vporablja ter gleda, da ne gredo v odpadke. Leta 1942 je uporabil prebivalstvo Amerike več kot 85 odstotkov vse živilske produkcije.

"V prihodnjih dvanajstih mesecih bomo producirali mnogo več mesa kakor v preteklih 12 mesecih," je rekel Davis. "Povečati pa moramo tudi produkcijo žita, fižola, graha, krompirja in oljnih semen."

GOERING—SILA V NEMCIJI

WASHINGTON, 16. junija. — Urad za vojne informacije naznanja, da Čeprav Hitler še ta trenutek umrje in čeprav bi bila nacistična stranka popolnoma reorganizirana, bi ostala moč in sila Nemčije še nadalje v istih brezobzirnih rokah — v ogromni ekonomski in industrijski kombinaciji, ki se imenuje Hermann Goering's Reichswerke.

Te naprave kontrolirajo danes vse javno življenje Nemčije, predvsem pa njeno armado in mornarico.

Kultura

MLADINSKI PEVSKI ZBOR S. D. D.

V ponedeljek večer, dne 21. junija, ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja staršev Mladinskega pevskega zbora S. D. D. Doma na Waterloo Rd. Citani bodo računali pretekle prireditve in ukrepalo se bo kaj koristnega v prid bodočnosti zbora, torej je vaša dolžnost, da se udeležite v velikem številu. Odane bodo nagrade za dobitke. Vsi, kateri imate še listke za prodajo, ste prošeni, da jih vrnete tajnici do ponedeljka zvečer.

V HOT SPRINGS

Dobro poznana Mrs. Rosie Zupancic - Matjasic, Waterloo Rd., se nahaja v Hot Springs, Arkansas, odkoder pošilja lepe pozdrave vsem svojim prijateljem in znancem. Obenem se jim lepo zahvaljuje za obiske, cvetlice in darove, ki jih je prejela v času njene bolezni pred odhodom v Hot Springs. Mrs. Matjasic se je nahajala na bolniški postelji 13 tednov, a še sedaj se ji ni popolnoma vrnilo zdravje, upamo pa, da ko pride nazaj, da bo zopet čila in zdrava.

Podprimo borbo Amerike za Jemokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znakov!

VOJNI DELAVSKI ODBOR ODBIL ZAHTEVE PREMOGARJEV

Koncesije premogarjem znašajo približno 20c na dan.—Zamuda s hojo v rovu ne bo plačana

KAJ BO STORIL JOHN L. LEWIS

WASHINGTON, 18. junija. — Danes se je pričel razvijati v rudnikih, ki jih je prevzela vlada, delovni zastoj, ker je Vojni delavski odbor kratkoma odbil zahtevo po plačilu za čas, ki ga izgube premogarji pod zemljo s hojo od vhoda pa do prostora dela in po delu zopet nazaj.

Zastoj dela v premogovnikih

Trije premogovniki v Alabami, v katerih je zaposlenih 2-300 mož, se prenehajo z obratovanjem, ker se delavci nočnega šiftno niso javili na delo. Pred nekim rovom v Johnstonu, Pa., se je zbralo kakih 200 premogarjev, ki so približno eno uro razpravljali o situaciji, nakar so sklenili, da ne gredo delat.

Stavka v Bellaire, O.

Pozneje zvečer se nadaljnjih 150 mož ni prijavilo za delo, in prav tako niso prišli na delo premogarji v dveh rovih New York Central železnice v Johnstonu, v katerih je zaposlenih 650 mož. Člani locala 5229 so odglasovali, da kdor želi delati, naj dela, kdor pa ne, naj ostane doma.

Tudi delavci nočnega šiftna Powhatan in Willow Grove pre-

16 LET STARI SARŽENT ODPUŠČEN IZ ARMADE

Zavezniški glavni stan, Severna Afrika, 18. junija. — Seržant Clifford R. Wherley iz Elmwooda, Ill., veteran 21 zračnih bitk nad sovražnim ozemljem, bo odpuščen iz vojaške službe in poslan nazaj domov, ker je prišlo na dan, da je komaj 16 let star. Mladi seržant je bil bombardir v nekem ameriškem bombniku.

Clifford si je neprestano že-

mogovnikov v bližini Bellaire, Ohio, niso prišli na delo.

Odlok Vojnega delavskega odbora

Vojni delavski odbor je odločil, da morajo premogarji podpisati nov dveletni kontrakt, ki vsebuje stare pogoje, dočim znašajo koncesije ali izboljšanja približno dvajset centov na dan, to je toliko, kolikor je odbor prej odločil, in obljubo, da se ne bo stavkalo tekom vojne.

Sestanek odbora premogarjev

Odbor United Mine Workers organizacije se bo sestal jutri ter bo razpravljal o tej odločitvi Vojnega delavskega odbora. Kakor znano, ni John L. Lewis, predsednik organizacije premogarjev, doslej nikoli priznal odlokov tega odbora, zato smatrajo, da jih tudi zdaj ne bo. Ako pa se to ne zgodi, je edina alternativa, ki preostane premogarjem, da prenehajo z delom v nedeljo opolnoči, ko poteka 14 dni trajajoče premirje z vlado.

Med tem pa ima predsednik v rokah močno orožje v obliki Connally-Smith predloge, o kateri ni doslej še ničesar omenil, da-li jo bo podpisal ali vetiral.

NACISTI KLIČEJO 16-LETNE MLADENIČE

WASHINGTON. — Naraščajoče zahteve nemške Wehrmacht, ki je v velikih stiskah glede novih kontingentov vojaških obvezancev, so prisilile nacistične oblasti v Srbiji, da predpišejo nabore in vojaške vaje za 16-letne Nemce. Naredba glede njihovega vojaškega vežbanja je bila pred kratkim objavljena v Donauzeitungu, ki izhaja v Beogradu pod nacistično kontrolo, ter je prišla v roke OWI. List piše, da se morajo vsi mladeniči nemške narodnosti, rojeni leta 1927 in živeči bodisi v Banatu, bodisi v stari Srbiji, takoj javiti domači oblasti in začeti s svojim vežbanjem.

KJE JE DOBIL CHARLIE GASOLIN?

HOLLYWOOD, 18. junija. — Ko je Charlie Chaplin te dni "elopal" s svojo najnovejšo 18-letno izvoljenko, se je odpeljal z njo in spremstvom z dvema avtomobila, ki sta vozila po 80 milj na uro, da sta izbegnili nadzorni častnikarjem. Zdjaj oblasti preiskujejo, kje je dobil igralec gasolin za oba avtomobila, in pobirali se bodo tudi za naglico, s katero je vozil.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) — \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) — 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) — \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) — 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) — \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) — 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Ob tednu...

Znana ilustrirana ameriška revija "Time" piše pod naslovom "End of Mihailovich?" sledeče:

"Zdi se, da je konec Draže Mihajlovića, kot simbola in voditelja, blizu. Odločeni, da uničijo vse gerilske čete v Jugoslaviji, so Nemci, ki se bore proti partizanom, zdaj napadli tudi Mihajlovića. Madžarski časnik "Pester Lloyd," čigar dosedanja poročila so se izkazala za točna, je zapisal pretekli teden: "Mihajlovićeve čete so ali uničene ali pa na brezglavem begu in v razkroju." Beograjsko "Novo Vreme" (ki ga kontrolira osiše), je naznailo, da sta prešla dva Mihajlovićeve generala — Popović in Djurišić — k Nemcem. Nacijski časopis "Donauer Zeitung," ki že nad leto dni ni napadal Mihajlovića, je izjavil: "Mihajlović je tepen (premagan) mož."

Toda iz obeh virov — nacijskih in partizanskih — pa prihajajo poročila, da se partizani še vedno drže in da zadajejo protidurce pod poveljstvom svojega vodje, ki se naziva general Tito.

Jugoslovanska zamejna vlada v Londonu pa vse te vesti ignorira ter prihaja na dan s sledečo vestjo: "Dasi je bil general Mihajlović prisiljen, zbežati z majhnim ostankom svojih čet v široko votlino v gorah, je on vendar voditelj 250,000 Jugoslovancev, skrivajočih se v svojih hišah in pričakujočih, da zgrabijo za orožje, ko bodo zavzniki vdrlili na Balkan. Mihajlović je obljubil, da bo s temi "zedinjenimi" četami zavladal nad večjim delom Jugoslavije ter tekom 24 ur po invaziji zavzel vsa letališča osiše v deželi."

Tako piše o tej zadevi ameriška revija "Time." Kakšno mnenje smo si ustvarili mi o teh najnovejših potegavščinah jugoslovanske vlade v Londonu, smo povedali v sredo v našem uvodniku. — Comedia e finita!

Londonski "News Chronicle" pa razpravlja glede Mihajlovića in balkanskih zadev tako-le:

"Ako sploh obstoja kak načrt za zavezniško invazijo skozi Balkan, bi si morale biti zavezniške vlade na čistem glede Mihajlovića, tega desničarskega generala, o čigar ambicijah nas je že davno opomnila sovjetska vlada. Najnovejše informacije so skrajno vznemirljive. Sedaj so namreč celo nekateri najgorečnejši zagovorniki Mihajlovića primorani priznati, da je on sklenil dogovor z Italijani, od katerih dobavlja orožje in municijo in katerim se je stvarno priključil v borbi proti partizanom, ki so resnični in največji sovražniki osiščnih okupatorjev. Mihajlović iz dna duše mrzi demokratske elemente, iz katerih je v glavnem sestavljena Narodna osvobodilna armada. Sodeč po njegovem stališču, pripravlja on diktatorski režim, ki bi bil pod njegovo upravo po vojni. Ako pričemo invazijo skozi jugoslovansko ozemlje v zvezi z Mihajlovićem, bi gotovo našli na ogromno opozicijo partizanskih odredov, ki jih podpira vsa Hrvatska seljačka stranka ter večina slovenskega in srbskega naroda. Ako je resnica, da je ta človek v tesnem sodelovanju z britanskimi vojaškimi oblastmi, je skrajni čas, da se britanska vlada zave ter ugotovi, s kom sodeluje."

Ko je novo imenovani poslanik neke prijateljske sile predložil te dni svoje poverljive listine vsem vladam zedinjenih narodov v Londonu, je prejel tudi sezname članov kabinetov teh vlad. V svoje največje začudenje pa v seznamu ministrov jugoslovanske vlade ni našel Mihajlovićevega imena. Jugoslovanska vlada ni dala o tej uganki nobene službene izjave, toda diplomatski krogi ugibajo, da bi utegnili biti to v zvezi z nedavno noto britanske vlade jugoslovanski vladi, v kateri je zahtevala pojasnila o Mihajlovićevem stališču ter o njegovem nedavnem protibritanskem in protitalijanskem govoru.

Pred mesecem dni smo obljubili presenetljiva raz-

kritja o tem "legendarnem junaku." Nekaj teh razkritij je že tu, ostala še pridejo.

Pred dnevi smo razpravljali o pojmih "republika" in "demokracija" ter zapisali, da med ameriški Slovenci sploh ni takih, ki naglašajo besedo "republiko," ignorirajo pa demokracijo, in da ameriškim Slovincem vsebuje že sam pojm "republika" tudi smisel demokracije. "Prosvetini" urednik, ki v svojem uvodniku dobesedno citira naš gornji stavek, pa pravi, da je vse to — rubbish, češ, da bi taka trditev pomenila, da so vsi ameriški Slovenci veliki tepci... V dokaz navaja republike v španski Ameriki, katerim je bila na čelu že cela vrsta vojaških diktatorjev.

Mi se tega prav dobro zavedamo in kot časnikarji nismo mogli, tudi če bi hoteli, prezreti harlekinad dotičnih republik. Toda mi nismo govorili o špancih in Portugalcih južnoameriških republik, temveč o AMERIŠKIH SLOVENCIH! Mar je "Prosvetini" urednik res tako duševno opešal, da ne more več slediti niti enostavnega in jasnega stavka? Takrat smo tudi dejali, da če republike kozle streljajo, imajo ljudstva samo sebi to pripisati! Kaj pojmujejo južnoameriški španci in Portugalski pod pojmom "republika," ne vemo; vemo pa, da je ameriškim Slovincem pojm "republika" neločljivo zvezan s pojmom demokracije.

Na kateri univerzi pa je "Prosvetini" urednik, ki so mu silno priljubljeni izrazi "zabiteži" in "tepci," položil svoje rigorozne: na Sorbonni, Oxfordu ali v Heidelbergu?

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Kristanov govor po radiu v Detroitu

Ko se je svetovni predsednik Etbin Kristan mudil dne 30. maja v Detroitu, kjer je nastopil na javnem shodu, ki ga je priredila podružnica št. 1, SANS, kot glavni govornik, je imel po radiu sledeči govor:

"Kakor za druge narode tako se piše v sedanjih dneh tudi za Jugoslovane bodočnost s krvavimi črkami in zavedati se morajo, da je tista bodočnost v veliki meri odvisna od njih samih.

Osiše je doseglo več svojih zločinskih uspehov s propagandnimi intrigami kakor pa s strateško genialnostjo in vojaško hrabrostjo. Brez nasprotij in nesporazumov ni nobene dežele na svetu in nacistična mašina jih vedno pozna in izrablja. V Jugoslaviji je najprej povzdignila Pavelića na Hrvaškem in Nedića v Srbiji na kvizilinska mesta, potem pa je začela širiti svoje laži z namenom, da zaseje čim večje sovraštvo med posameznimi deli ter ustvari zmedo, iz katere bi za Jugoslovane ne bilo izhoda.

Če smo prepričani, da mora biti osiše popolnoma poraženo, ni dovolj, da izgubi bitke na bojiščih, ampak se mora tudi uspeh te propagande preprečiti. Nacizem trdi, da je Jugoslavija za vekomaj razbita; mi moramo dokazati, da so Slovenci, Hrvatje in Srbi na delu za novo Jugoslavijo; fašizem razdvaja, mi moramo spajati; osiše seje sovraštvo, mi moramo krepiti bratstvo.

Noben del Jugoslavije ni sam zase dovolj močan, da bi se mogel uspešno razvijati v novi Evropi. Avtonomija je vsakemu posameznemu delu potrebna, da more neovirano razviti svojo kulturo. Toda gospodarski razvoj, brez katerega je kulturni napredek nemogoč, bo zahteval velike skupine in interese vseh Jugoslovancev bodo najbolje za varovani, če vstopijo kot organizirana skupina v večje enote, ki bodo po zmagi Združenih narodov neizogibne.

Stranke so bile pred vojno in bodo po njej. Kjer jih ni, je jasno, da ni demokracije. Toda sedaj je na kocki obstanek naroda. Vsem Jugoslovancem brez izjeme grozi popolno uničenje in zato je dolžnost vseh strank in skupin, da se združijo za reši-

tev in za poraz skupnega sovražnika.

Zedinjene države dajejo v tem oziru vsem svobodoljubnim narodom sijajen zgled. Tukaj imamo demokrate in republikance, delavsko stranko, socialiste in še druge skupine. Vsaka vztraja na svojem programu in svojih načelih, toda v boju za ohranitev tega, kar si je narod priboril s krvjo in znojem, ni razlike med njimi. Brezpogojna kapitulacija sil teme je njih skupni cilj.

Mnogo napak je bilo storjenih v preteklosti. Zgodovina bo sodila o njih in mi se moramo učiti, da jih ne ponovimo. A sedaj ne smejo ovirati našega dela za osvoboditev, za katero teče kri naših bratov in sester.

Od novega sveta pričakujemo varnost za naše otroke in otroke. Pokazati pa mu moramo, da smo zreli in vredni enake svobode, kakor jo želimo vsem narodom, ki se zanjo borijo. Usoda nam je dala dom na Balkanu in tam moramo živeti — Slovenci in Srbi in Hrvatje pa ostali naši sosede. Potemtakem si morajo urediti tado tako, da bodo vsi uživali enake pravice in postanejo sosedni za sodelovanje pri zgradbi novega sveta, iz katerega izginje strah pred večno negotovostjo.

Živela svoboda in enakopravnost v novi Jugoslaviji! Živela demokracija na vsem svetu! Živela domovina prostosti — Amerika!"

Značilna resolucija

Združena slovenska društva v New Yorku so dne 6. junija obhajala v Slovenskem narodnem domu v Brooklynu SLOVENSKI DAN ter ob tej priliki sprejela zelo značilno resolucijo, v kateri se najprej spominja naših slovenskih žrtv, padlih v tej vojni, in se poklonijo junaštvu našega majhnega naroda, nato pa pravijo:

"Današnje zborovanje izrekla zaupnico SANS-u, oziroma izvrševalnemu odboru ter se zanaša, da bo vodil politično gibanje v prid našega naroda v domovini; ker narod sam ne more zdaj govoriti v zunanjem svetu v tem oziru, moramo govoriti zanj mi tukaj in smo si zato kot svobodni in enakopravni državljani Združenih držav izvolili Slovenski ameriški narodni svet, da v našem imenu

Mesto v rovu, kopljejo v vrtu

Na sliki vidimo skupino premogarjev, ki kopljejo na svojih vrtovih, ko so prenehali tekom zadnje stavke kopati v majnah.

zastopa naše želje z ozirom na borbo in pravice slovenskega naroda v stari domovini.

Naša želja je, da dobijo Slovenci v domovini nazaj svoje pravice narodne meje v Primorju, na Koroškem in v Prekmurju, kakor je to že naglašeno v kongresnih resolucijah, sprejetih v Clevelandu 5. in 6. decembra lani. O vladi v bodoči Sloveniji sicer mi kot ameriški državljani ne moremo odločati, kakšno obliko naj dobi, a iskreno pa želimo, naj bodo imeli Slovenci pravico in svobodo, kakršno zagotavlja Atlantski čar in po kateri si bodo mogli postaviti vlado, ki bo ustrezala željam najširših plasti naroda."

Nato se v resoluciji zborovalci zavezujejo, da bodo podpirali SANS gmotno in moralno, dokler se bo ravnal po sklepih, ki so bili sprejeti na clevelandskem kongresu, ter gledal na to, da bo naše gibanje, ki so ga začeli slovenski delavci v Ameriki, častno služilo svojemu namenu, stremecu temu, da pomagamo Slovincem v stari domovini priboriti svobodo, kakršno sami uživamo v tej deželi.

Naše gibanje

V dobi od 2. do 9. junija se je prijavila ena podružnica, in sicer št. 57 SANS, L'Anse, Mich.

V naših listih je opaziti, da se je naša podružnica ustanovila tudi v Libraryju, Pa., da se doslej še ni prijavila temu uradu.

V okolici Herminieja se tudi gibljejo naši ljudje in v kratkem je pričakovati, da si ustanovijo našo podružnico tudi tamkaj. In tam v Kaliforniji se sedaj že zopet snuje nova naša podružnica.

V tednu od 2. do 9. junija so nam poslane svoje prispevke sledeče podružnice: št. 1 SANS, Detroit, Mich., \$100.00; št. 6 SANS, Ely, Minn., \$92.95; št. 9 SANS, Willock, Pa., \$795; št. 12 SANS, W. Aliquippa, Pa., \$18.00; št. 15 SANS, Springfield, Ill., \$8.10; št. 22 SANS, Midway, Pa., \$12.09; št. 21 SANS, Pueblo, Colo., \$12.40; št. 32 SANS, Cleveland, O., \$6.00; št. 33 SANS, Bridgeport, O., \$50.00; št. 44 SANS, Traunich, Mich., \$100.00; št. 57 SANS, L'Anse, Mich., \$13.00.

V istem tednu je poslalo dr. št. 335 SNPJ, Auburn, Ill., lep prispevek v znesku \$42.00 in slovenski dramski klub "Zora" iz Puebla pa \$5.00.

Ko so dne 6. junija Združena slovenska društva v New Yorku obhajala pod gostoljubno streho Slovenskega narodnega doma v Brooklynu, N. Y., SLOVENSKI DAN, se je nabralo \$200.00 za SANS. To vsoto smo prejeli dne 8. junija.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Javni shod, ki ga je priredila podružnica št. 1 v Detroitu, Mich., dne 30. maja popoldne, se je kljub zopretnemu vremenu dobro obnesel. Udeležili so se ga tudi rojaki iz Kanade. Glavni

govornik je bil naš predsednik Etbin Kristan.

Podružnica št. 2 SANS, Chicago, Ill., ima svojo prihodnjo sejo dne 26. t. m. v prostorih na 1638 N. Halsted St. Začne se ob pol osmih zvečer.

Podružnica št. 33 SANS, Bridgeport, O., ima svojo prihodnjo sejo dne 6. julija ob treh popoldne v društveni dvorani na Boersvillu, O.

Cetrta seja našega izvrševalnega odbora se je vršila dne 12. junija v Chicagu.

Maksimalne cene za zelenjavo in sadje

(Posneto iz "Slovenca" v izvršnem besedilu).

NEW YORK, 9. junija (JIC) — Včeraj smo objavili maksimalne cene določene v Ljubljani za različne vrste živeža. Te cene so objavljene v lirah. Za pravilno oceno draginje v Ljubljani je seveda potrebno poznati tečaj lire: uradni kurz je 20 lir za en dolar. Besedilo omenjene navedbe je naslednje:

Visoki komisar za ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje navedbe št. 17 z dne 9. maja 1941—XIX naslednje cene v prodaji pri trgovcu na debelo in na drobno zelenjave in sadja, uvoženo v Ljubljansko pokrajino z veljavnostjo od 10. marca 1943—XXI. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo, za katero cene se morajo dejansko gibati pri kmetih in trgovcih na debelo in na drobno. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po odrejeni ceni.

Cesen na debelo 9.30, na drobno 16.60, karfiola 3.10 (3.80), čebula 2.65 (3.25), kopr 2.95 (3.50), solata (endivja) 3.65 (4.65), solata glavna 2.55 (3.35), radič rdeči 6.95 (7.75), špinata 3.25 (3.80), zelene 4.95 (5.95), pomegranče 1a (Morro-Taracco) 8 (9), pomegranče 1a 7 (8), limone 1a (15 cm obsega) 3.20 (4.25, kom 0.45), jabolka 1a (n. pr. Zlata parmena) 7 (8), orehi Sorrento 26 (30), orehi navadni 21.50 (25).

Vesti iz Jugoslavije

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva oboroženih sil Slovenija—Dalmazija, odsek v Ljubljani, je izrekel naslednjo sodbo v zadevi proti Boštanu Šestu, roj. v Bistrici, bivajočemu v Kušnji (Trebeljno), v zaporu; Antonu Slaku, roj. v Zabukovju, bivajočemu na Rakovniku, v zaporu; in Francu, istotam bivajočemu, vrtnarju v zaporu. Bili so obtoženi prevratne združbe, ker so v okolišču občine St. Ruperta v nedolžnem času do 31. januarja leta 1943 sodelovali pri združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družbenega reda v državi, dalje so

delovali v oboroženem krdu, ker so v istih okoliščinah bili člani oboroženega krda in so vzdrževali zvezo z njim s tem, da so dobavljali oboroženim upornikom v okolici St. Ruperta obvestila; poskušena napada na življenje pripadnikov oboroženih sil, ker so v Dobu 26. in 27. decembra 1942 v zvezi z uporniki poskusili napad na pripadnike oboroženih sil in podpirali napad na posadko na gradu v Dobu, zaradi katerega je bilo ubitih 19 vojakov; dalje udeležbe pri devetih raznih ubojih, ker so v istih okoliščinah namerno podpirali napad na dobski grad ter so v zvezi z uporniki povzročili smrt 3 članov družine grofa Logotekija in šestih članov družine šentrupeškega komisarja Mauserja Josipa, ter izvršili pri tem razne okrutnosti; namernega požiga, ker so v istih okoliščinah in na isti način povzročili požar na gradu v Dobu.

Anton Slak in Franc Petelin sta zaradi tega obtožena: tatvni iz tebežljivimi okoliščinami.

Iz teh razlogov je sodišče spoznalo Boštjana Šesta, Ant. Slaka in F. Petelina za krive sodelovanja v prevratni združbi ter pri oboroženem krdu in jih obsodilo na skupno kazen dosmrtno ječe z vsemi zakoniimi posledicami.

Vsi tri so bili oproščeni zaradi nedostatkov dokazov.

James Melton

V sredo 16. junija je prišel Cleveland poletni orkester z večernimi koncerti v mestnem auditoriju. Dvorana je bila polna občinstva. Prihodnjo sredo bo začetek druge serije teh koncertov. Nastopil bo kot solist James Melton, slavni tenor od Metropolitan operne družbe.

Nocoj bo nastopila v soli Annamary Dickey, ki je tudi od Metropolitan družbe in pa 15-letna umetnica na violino, Teresa Testa.

Ti koncerti so vsako sredo petek in soboto večer in bodo trajali najmanj štiri tedne. Občinstvo lahko sedi pri mizah, kjer se servira okrepčila.

Godba sestoji iz orkestra 70 moških, kateremu dirigira dr. Rudolph Ringwall.

Vabimo javnost na ogled

Mi imamo moderno urejeno ustanovo, v kateri smo skušali ustvariti blagodejno atmosfero. V ponos nam je, da se nikoli ne spregleda ničesar, kar bi bilo v udobnost in tolažbo onim, katerim smo na razpolago.

Nasvete in priporočila naših sosedov bomo vedno rade volje upoštevali. Obiščite nas kadar koli, oglejte si naše prostore in povejte nam kaj mislite o njih. Naša vrata niso nikoli zaprta.

August F. Svetek
POGREBNI ZAVOD
478 E. 152 St. Ivanhoe 1916
CLEVELAND, OHIO

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

"Le počakaj," je odvrnila Anica, "ti prinesem takoj kavo." Nekaka žalost je brnela iz njenih besed. Tako bled in mršav se ji je zdel možev obraz. Ali so bile tega rože krive, ali je bil res tako bled? Tedaj si je Anica še ni bila v svesti, zakaj se ji zdi mož tako bolan in ni nič kaj zadovoljna z njegovim vsem.

"Ni treba, Anica, saj pridem takoj doli!" je zaklical mož. Tedaj se je sunkoma odprlo na levi strani okno, in Anica je v tistem hipu prepoznala dvoje drobni, polzaspanih oči. Premagati se je morala, da ni povsila pogleda in s silo je ublažila obličje, katero se ji je bilo v hipu zasenčilo z mrakom in zadrego, in zaklicala je: "Dobro jutro, mati!"

Ali Katra se je umaknila z okna in se napravila, ko da ni slišala ničesar. "Kaj je rekla?" je vprašala Marjanica.

"Kaj neki bo rekla!" je odvrnila žalostno Anica. Vrnivši se v kuhinjo, je hitela Anica pripravljat kavo za moža in taščo. Pogrnila je v sobi na mizi in postavila na mizo posodo z mlekom in kavo in cukrom; prav tedaj je vstopil Juri in ji položil roko na rame.

"Se slišal te nisem, kdaj si vstala! Zakaj me pa ne zbudiš?"

"Če pa tako dobro spiš, In ponoči si kašljal. Čemu bi te budila? Spanje ti dobro de," je odvrnila žena.

"Tak lenuh ne smem biti!" je odvrnil mož in sedel. Stala je ob mizi in ga gledala.

"Ti, kavo pa res dobro napraviš," je dejal on, "Marjanici je vselej dišala po cikoriji."

"Ali se ti zdi dobra?" se je nasmehnila žena, "ali res?"

"Res!"

Ona se je obrnila proti vratom. Iz kuhinje je bilo čuti glasno vikanje.

"Ali že greš?" je vprašal on. "Grem," je odvrnila, "moram pomagati Marjanici!"

"Ti," se je nasmehnil mož, "ali se hočeš materi prikupiti? Le pridno Anica!"

Anica je smehljaje se prikimala in šla. Našla je v kuhinji Marjanico vso divjo in vpijočo na Nežo, ki za svoje dobro tudi ni molčala.

"Šest sem ti jih dala," je vikala Marjanica.

"Pet si jih dala, pa jih šteje," je vihtela Neža šop žlic proti Marjanici.

"Izgubila si eno, pa lažeš sedaj. Moj Bog, slabši si ko otroci, prav nič se ne smem zanesti nate. To je vse samo radi te neumne glave. Tistih par las si že, da bi pa delala, seve! In še, v kar jo človek prisili, napravi narobe," se je usipalo Marjanici iz ust tako hitro in glasno, da Neži ni preostajalo drugega, nego cepetati od nestrpnosti z nogami in vihteti z žlicami. Ko pa se je Marjanici zaletelo, je hipoma porabila to priliko Neža.

(Dalje prihodnjé)

ŽENSKÉ

pomagajte vojnemu prizadevanju

ZATRITE TLACILSTVO

Izdelujte predmete za letala

Drill Press operatorice in Reamers

VAS BOMO IZURILI

Dobra plača in bonus.

Na razpolago je drugi (popoldanski) ših

Želi se ženske v starosti od 16. do 55. leta za lahka dela.

Se ne zahteva izkazila državljanstva

Brown & Gold Mfg. Co.

10543 St. Clair Ave., zadaj

Naznanilo

Članstvu Slovenske dobrodelne zveze in slovenski javnosti naznanjamo, da je nenadne in prerane smrti za vedno preminul narodni kulturni delavec

LOJZE ROZMAN

urednik Zveznega tednika "Glas SDZ," član glavnega upravnega odbora in tajnik društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ.

Zemeljski ostanki pokojnega bodo položeni k večnemu počitku iz Grdinove pogrebne kapele po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Vida na Kalvarijo pokopališče.

Vljudo je naproseno Zvezno članstvo, da se v velikem številu udeleži pogrebnih obredov.

Dragi sobrat Lojze, rahla naj Ti bo ameriška zemlja v snivanju večnega miru in počitka.

Žalujoci:

GLAVNI ODBOR
SLOVENSKE DOBRODELNE ZVEZE.

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

X.

Švejk sluga vojaškega kurata.

1.

Iznova se začenja Švejkova Odiseja v spremstvu dveh vojakov z nasajenima bajonetama, ki sta imela nalogo, da ga odvedeta k vojaškemu kuratu. Spremljevalca sta dopolnjevala drug drugega; eden je bil suh dolgin, drug majhen in debel. Dolgin je šepal z desno, mali vojak z levo nogo. Oba sta bila že starejša rezervista. Resno so stopali ob pločniku. Švejkova civilna obleka se je v garnizijskem skladišču izgubila z vojaško čepico vred, in dali so mu staro vojaško monduro, ki jo je prej nosil trebušat, za glavo večji vojak, nego je bil Švejk. V hlače, ki jih je imel na sebi, bi bili šli še trije Švejki, ogromna bluza z zaplatami na komolcih, zamaščena in umazana, se je opletala okrog njega kakor suknja na strašilu vrabcev in vran. Vojaška čepica mu je šla preko ušes.

Na posmehovanje gledalcev je odgovarjal Švejk z mehkim, toplim nasmehom svojih dobrodušnih oči.

Prvi je izpregovoril mali debeluh: "Od kod si?"

"Iz Prage."

"In nama ne utečeš?"

Dolgin, skeptik, je pripomnil: "Če bi mogel, bi že utekel."

"Čemu bi utekel?" se je oglašil mali debeluh. "Saj je svoboden, ko že iz garnizona. Tule to nosim v paketu."

Šli so čez Karlov most in molčali. V Karlovi ulici pa je izpregovoril zopet debeluh: "Ne veš, čemu te vodiva h kuratu?"

"Na izpoved," je rekel malomarno Švejk. "Jutri me obesi-jo."

"A kakaj?" je vprašal dolgin, debeluh pa je sožalno gledal Švejka.

"Ne vem... jaz sploh ničesar ne vem. Tako mi je pač usojeno."

"Jaz mislim," je dejal skeptik dolgin, "da za nič in nič nikogar ne obešajo. Za to mora biti zmerom povod."

"Kadar ni vojske," je pripomnil Švejk. "A kadar je vojska, se ne vpraša po povodih. En človek več ali manj. Naj pade na fronti ali naj bo obe-

šen doma—vseeno."

"Čuješ, nisi morda politični?" je vprašal dolgin. Iz glasu je bilo poznati, da začenja biti Švejku naklonjen.

"Pa še kako sem politični!" se je zasmejal Švejk.

"Nisi morda narodni socialist?"

A zdaj je začel postajati mali debeluh oprezen. "Kaj namu to briga! Povsod je polno ljudi, ki nas opazujejo. Če bi vsaj mogla kje sneti bajoneta, da bi ne opozarjali nase! Saj nama ne utečeš? Imela bi zato le neprijetnosti. Ni res, Tone?" se je obrnil k dolginu, ki je rekel tiho:

(Dalje prihodnjé)

Mali oglasi

V najem

se odda 3 sobe za dvojico brez otrok. — Vpraša se na 15609 Holmes Ave.

Naprodaj

Proda se gostilno in restavracija z vso opremo, velik cooler za pivo; skupno ali posamezno. D—2 licenca. Zglasite se med 5. in 7. uro zvečer na 18710 Shawnee Ave., IV. 0611.

4 sobe

in kopalnico se odda v najem dvojici brez otrok. Tudi garaža. Vpraša se na 22901 Ivan Ave., Euclid, Ohio.

HIŠE NAPRODAJ

Bungalow, 5 sob, na E. 200 St. in St. Clair Ave.

Dve hiši na eni loti, vsaka za eno družino; ena s 5 sobami, druga s 8 sobami. Na Babbitt Rd. in Lakeland Blvd.

Želim kupiti hišo za 2 družini, med E. 140 St. in E. 170 St., Broker

ROSKOE SCOTT,

1537 Chardon Road
prodajalec Thomas J. Mayor

Posestvo naprodaj

Naprodaj je dobro poznana Bašcetova hiša, ima 7 sob ter je za eno družino. Proda se vse skupaj s pohištvo ali pa brez. Prostor je jako pripraven za vinsko trgovino ali kaj drugega. Natančnejše izveste pri lastniku

Anton Bašca

1016 East 61st St.
Cleveland 3, O.Horizontal in
Vertical Boring
Mill operatorjiLayout Man
Machine Shop

Strojni assemblerji

Inspektor za
Machine Shop,
na večjih delih

Crane operatorji

Radial Drill
operatorji

Barvarji

Stavbinski delavci

Plača na uro

Ce ste sedaj zaposleni pri obratnem delu, morate predložiti spričevalo, da lahko sprejmete drugo delo.

THE WELLMAN
ENGINEERING CO.

7000 CENTRAL AVE.

The Problem of Trieste

(Continued from page 4.)

sources of reference has been the Italian *Enciclopedia Treccani* published in Rome under the auspices of the King of Italy and the Fascist Government.

It is hoped that this will contribute toward a correct and just solution of the problem of Trieste. Its inclusion in Yugoslavia is dictated not only by ethnological but also by economic reasons, and is a prerequisite of collaboration among the people in this part of the world. The Adriatic and its ports must be equally accessible to all ships of commerce regardless of the flag under which they sail the seas. The sea like the air must be free to all humanity. In addition, adequate guarantees must be given to all those countries of Europe, which constitute the broader hinterland of Trieste, that their right to use the facilities of that port shall not be abridged. Only so the conditions will be created for peaceable, and friendly relations among the neighboring countries which will immensely facilitate the work of post-war reconstruction of this part of Europe. A just and democratic Yugoslavia and a just and democratic Italy, respecting each other's interests, will be the best guaranty of peace in the Adriatic and the best assurance of prosperity for the Balkans as well as for Italy. The safety of Italy's boundaries does not lie in the height of the Julian Alps and other natural or artificial barriers, but in the friendship with her neighbors, and this means; *in frontiers which will give and guaranty her peace.* Such a peace in this part of Europe would be a most powerful contribution toward the establishment of a European and world-wide federation of peoples, based on equality of rights and duties for all its members.

IVAN M. TCHOK

THE PROBLEM OF TRIESTE

In 1918 the Italians asserted that they needed a number of strategic positions on the eastern Adriatic coast for their defense and security. In fact, however, acquisition of the Julian March by Italy was a triumph of Italian imperialism. In addition to the Julian March, Italy got many important islands, the city of Zara in Dalmatia and a foothold in Albania. This was her first step of aggression against the Balkans. It secured for her preponderance in the Adriatic.

Imperialism is insatiable. Every success gives it new appetites—*l'appetito viene mangiando*. In 1939, encouraged by the example of Hitler, who had occupied Austria, without any provocation, occupied Albania. This was the second step.

One of the leading Italians, Cesare Combi, half a century ago wrote that "he who possesses a maritime harbor of some importance for the national economy has to possess also all the roads leading to it."

(Continued next week)

War Workers—do you know what a production hero is? He's a worker who, in addition to being efficient and accurate, does all he can to make sure that his vital work will continue day in and day out. He is not going to let an accident knock him out of war production. No, sir! He calls an accident a "bone-head play." More likely than not he has adopted the Greater Cleveland Safety Council slogan: "In Nineteen Forty-three, don't be an Accidentee!"

Oglašajte v - - -
Enakopravnosti

Fighting Jugoslavia

The Struggle of the Slovenes

By BORIS FURLAN,

Professor of Political Philosophy at the University of Ljubljana (Jugoslavia)

(Continued from last week)

Thus, simultaneously, with the removal of Slovenes from the countries of Brežice and Krško (in Southern Styria, occupied by the Germans) already in December, 1941, the Germans that lived on the German linguistic isle of Kočevje in Slovenia, occupied by the Italians, were removed to Brežice and Krško by a special agreement between Italy and Germany.

Along with the colonization, new dispositions are made of villages and homesteads. The Fuehrer principle finds expression even in the disposition of townships. In each village a certain homestead shall be the "leading" one. Villages are grouped into super-townships, of which a certain village is again the "leading" one. The new boundaries of villages and townships are determined by agricultural, building and traffic considerations.

With the new grouping of townships new allotments of homesteads are made. The size of farms is greatly increased. Three former Slovene hearths are united to make one new German hearth. The average farm shall be such that with 15 head of cattle and 8 farm hands it will consist of 15 hectares of tilled soil, a forest and a vineyard. Each such farm shall maintain one newly settled family.

Of the new settlers, for whom the remaining native population must provide inexpensive help, the Germans expect that they will "stand firmly as a defense of the new Lebensraum."

In spite of the thorough organization and high-sounding program, the Germans did not succeed in satisfying the colonists. An underground report which describes the new home of colonists from Kočevje says: "The colonists from Kočevje, who were convinced that they were going into a paradise, are terribly disappointed. They still do not own the farms; but have become merely workers on a common village estate where they have only what they grow around the house and in the garden. The rest of the produce belongs to the state, which rations it to the colonists. To-

day their mouths are watering for the pleasant life of Yugoslavia. The few Germans of Ljubljana did not want to leave their homes when they found out how they would fare in the new homeland. Some of them rescinded their option in time, while to others rescission was no longer allowed. These the Italians are now driving by force across the border into Germany."

(To be continued.)

LOOK Lady

with JOSEPHINE HUDDLESTON

Only women who worried along with old-fashioned cooking recipes have known the awful uncertainty and frequent failure which were daily occurrences before science, in the form of tested recipes for cooking, came to grace our culinary efforts with success every time.

Just the right blend of ingredients and temperatures is as important to successful washing as it is to successful cake baking.

In principle, the washing and ironing methods followed by professional laundries today are very much like tested recipes for cooking. For the whole washing and ironing procedure followed in modern laundries is first tested by the American Institute of Laundering at Joliet, Illinois. These experts work with controlled temperatures, length of time required for washing articles clean and safely, and the separation of all articles according to their color and fiber content just as carefully as a homemaker sifts flour, separates whites from yolks of eggs and sets her oven at 350° F. when the recipe so states!

Then, too, professional laundries use soft water just as religiously as a homemaker uses heavy cream for whipping. Even the right type of washer or ironer is as vitally important to the tested recipe for washing used by laundries as the right type of pan is for cake making at home!

All these are reasons why washing done at the professional laundry eliminates the "washing failures" experienced by so many homemakers who haven't the advantage of these tested recipes for washing.

Besides controlling the temperature of rain-soft water, using the right supplies for each type of fabric and separating cottons, linens, wools, silks and rayons from each other, professional laundries also separate colors very carefully. For instance, white cotton and linen articles are separated into three groups! Colored articles are separated into five general groups: 1. light pinks, lavenders, tans; 2. light blues, greens and grays; 3. yellows; 4. dark browns, blue, purple, green and black; 5. dark red and orange. Then, these are washed and ironed by the tested recipe for wool, cotton, linen, silk or rayon, according to their fiber content.

Radio Broadcaster Is SPAR Officer

Ensign Donnasue Boe was a Kansas City, Missouri radio broadcaster before she entered the Coast Guard Academy in New London, Connecticut for training as an officer in the

Women's Reserve of the Coast Guard.

She is now on duty at the Minneapolis, Minnesota Recruiting Office, signing up applicants for the Coast Guard SPARS.

Army & Navy News

Pfc. John Terlep was transferred recently. His new address is: Pfc. John Terlep Jr., 5th P.O.T.C., Barracks No. 4, The Ordnance School, Aberdeen Proving Grounds, Md.

Valentin Pakis, son of Mary and Tony Spendal, 976 E. 77 St., left for the Army two weeks ago. His sister, Sophie Pakis, is stationed with the WAAC's in England.

Home on a short furlough last week, was Frank Kne, Baker S. C., brother of Miroslav Kne, 1415 E. 53 St. He is stationed with the Navy at Williamsburgh, Va. He volunteered and left for the service on January 4th.

On June 4th, Cyril Traven, husband of Mary (nee Kobal), and son of Mr. and Mrs. Anton Traven, 11202 Revere Ave., left for the Army. His address is: Pvt. Cyril Traven, Co. A., Engineers Base Shop Bn., Camp Edwards, Mass.

Home on a fifteen-day furlough is Sgt. Steve S. Kainec, who is staying with his wife and daughter at 4835 Green Rd., Warrensville Heights, O. He is stationed in Denver, Colo.

Called to the service this past week are the following boys from Board 24. After a two week furlough the following will leave for the Army: Joseph Vidmar, Edward A. Tomazin, Max F. Traven, (Assistant Supreme Sec'y of SDZ), S. J. Zupanic, Frank Petek, Stanley T. Bucher, Joseph Perpar, Peter W. Urban, Martin F. Rogell, Stanley Kalan, Joseph R. Kodric, Edward F. Dobro and A. L. Znidarsic. Leaving for the Army immediately were John J. Papes and George Bohar.

Inducted into the Navy were: Frank M. Hovevar, 9610 Lowell, Andrew P. Petaschauer, 6834 Bayliss Ave., Peter J. Domsic, 1172 E. 58 St., Anthony J. Hren, 1043 E. 77 St., John G. Ujich, 1170 E. 74 St., Rudolph F. Bozeglav, 1125 E. 60 St., Edward L. Podrazaj, 6707 Schaeffer Ave. and John Bolden Jr., 2209 Payne Ave.

Accepted into the Marine Corps was Herman A. Marolt, 1128 E. 71 St.

Housewives, here's a little rhyme prepared by the Greater Cleveland Safety Council to emphasize the fact that there is no safe substitute for a step ladder:

"Old Mother Hubbard climbed up in the cupboard,
To look for a stray piece of beef.
But when she got there, she fell off of the chair—
And now she's got nothing but grief."

BEAUTIFUL; NOT DUMB

Wise homeowners are preparing now for winter fuel rationing by checking over all possible avenues of heat loss. Mrs. Robert Milford, Chicago, illustrates one of the simplest ways to install felt weather-stripping around window frames. The cloth shades with which every home is equipped are another simple, but effective, insulator. Research tests prove that pulling down the window shades can save up to 10 per cent of the total fuel bill.

Neighborhood Gossip

By "The Tattler"

Well, folks, here I am again after three weeks' absence. The reason I haven't written is mostly due to laziness.

Well, to start off my column I must admit I have a lot of gossip to report. I attended two dances. One Saturday, at Waterloo and one Sunday at St. Christine's.

It so happens that wherever I see Steve Valencic I see Esther Nagode and vice-versa . . . My we looked cute Saturday Oz. Did I surprise you by attending? I must admit that I had a wonderful time. If you're still curious to know where I disappeared about 1:00 you'll have to ask another party . . . A newcomer to the Waterloo dance was none other than George Happert himself. And boy, was I surprised to see him dance so. I never knew you were so well known around there and I never knew you were such a good dancer until Saturday. Who's the little blonde I've been hearing so much about, George? Is she the reason for you acting so strange towards me? . . . Marian Godec being tickled to death on seeing Bob Kastelic that night. Is Bobbie your nick-name, Bob? And you, Happert, I never knew people called you Junior. May I have the permission to call you that, Hap? . . . Lillian Strizisar looking happier and cooler than ever dancing with her beau all evening and even giving the other guys a chance to dance with her . . . Ed Ivancic dancing those polkas like nobody's business . . . Jo Ivancic giving me a lot of mean looks. What were they for, Joe? . . . Snoopy not attending. How come? . . . Frankie Vadal surprising us all by singing a few numbers. You have a nice voice? . . . Ivan Kotorac dancing practically all evening with Ruth Ogrince . . . There were plenty of zoot suiters there. My, did we look sharp? . . . Pete Kotorac dancing as he usually does, with Louise Recher, and tiring the poor girl all out. Now was that nice, Pete? . . . Joe Hrvatic not dancing at all. What's the reason, Joe? . . . Vi Stefanic looking very pretty. And when doesn't she? . . . Stefanic telling me of the good time she had in Pittsburgh last month. Was that soldier really as nice as all that, Goldie? . . . Well, now to give you some news of the St. Christine's dance which drew a small crowd. Included in the boys present were Happert, Kastelic, Godina, Kotoric, the Ivancic's, Tanko, Sustarsic, Boldan, and Habat. There certainly is a man shortage, huh, girls? . . . I spied that lovely blonde flirting away with Ivan Kotorac. Why didn't you accept that date, Millie? . . . Happert looking as disgusted as ever all night. Why didn't you crack a smile, Hap, or don't you know how? . . . Kastelic wanting to go home for the crowd seemed to bore him . . . Tanko getting around a certain girl all evening. Who was she, Tanko? . . . Lillian Pozar looking sweeter than ever in her new blouse and hair-do . . . The Intihar girls all enjoying themselves. Well, that's about all of the dance news.

What's this I hear about Tony Godina going out with Babe Balish?

Well, folks, I could keep on writing and writing but I do think I've written enough. So until next week, I remain

—The "Tattler"

Beros Studio

6116 ST. CLAIR AVE.

—Tel.: EN. 0670—

CLOSED SUNDAYS

During Summer

ENAKOPRAVNOST

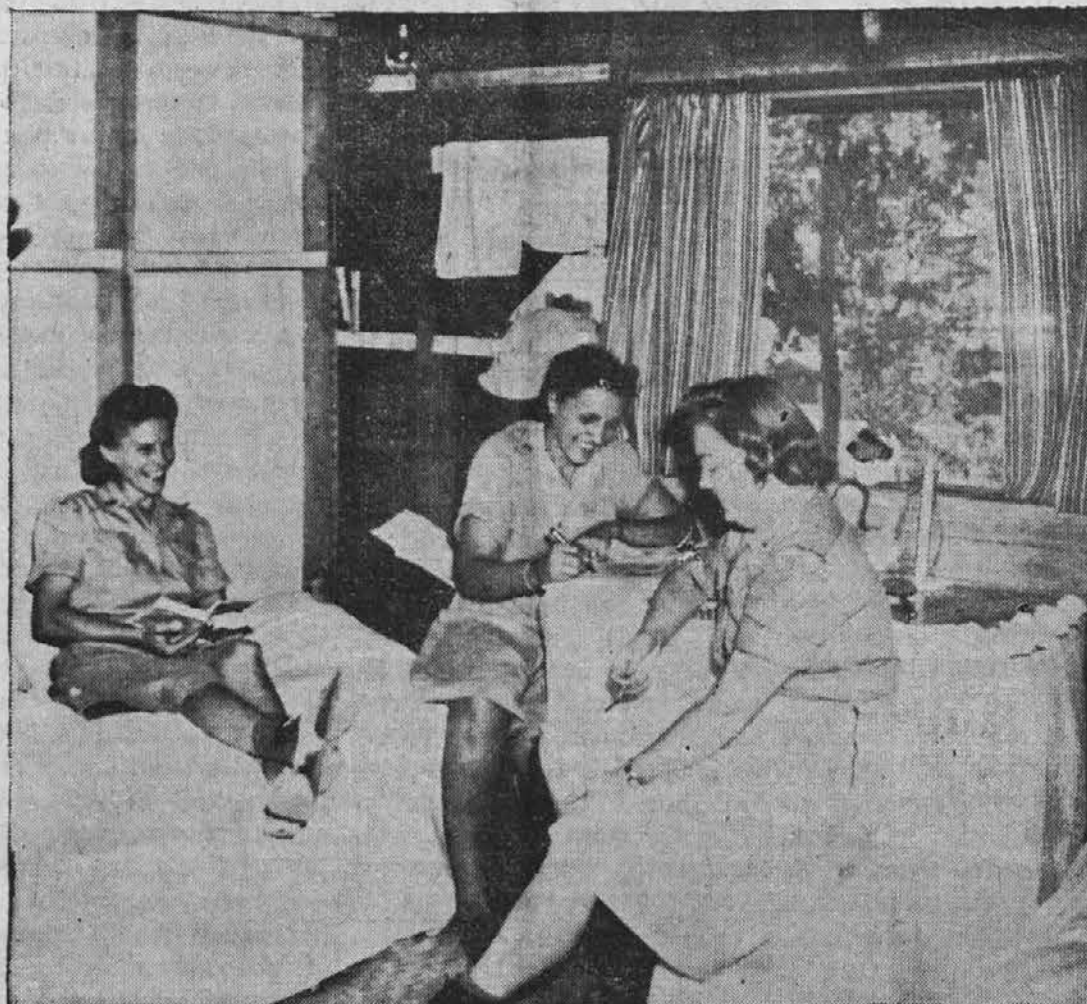
6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-5312

ENGLISH SECTION

FOR VICTORY—Buy U. S. War Bonds & Stamps

JUNE 19, 1943.

Cleveland Nurse in New Guinea

—Courtesy of the Cleveland Press

Friends of Lieut. Ann Vidensek, of Cleveland, Ohio, will be interested to know that she is stationed as a nurse in a modern Army hospital somewhere in New Guinea. She is shown in the above picture (center), sitting in one of the nurse's rooms.

Lieut. Vidensek is the daughter of Mr. and Mrs. John Vidensek, 18436 Lake Shore Blvd.

The hospital was designed and built by a U. S. Army medical

regiment without the aid of engineers. They made their own sawmill and cut 300,000 board feet of lumber to supply material for the 1000-bed hospital.

Telenews Theatre

"Invasion!" the latest March of Time, can be seen at the Telenews Theatre which started last night. This exciting new issue tells the story of the problems confronting the men who must see that the troops, who are taking over in Europe, receive everything they need for full and complete victory.

Making his debut on the screen before a U. S. public which has known him for eight years as the "Voice" of The March of Time is Westbrook Van Voorhis, seen presiding over a discussion by commentators Paul Schubert, Hanson W. Baldwin and De Witt Mackenzie.

Bringing home vividly the reality of invasion are such scenes as those which show military government classes, where officers are taught how government will function in the occupied zone.

Headlining the news, is a film record of the only complete conquest of fortified territory by relentless air attack alone. Billy Mitchell Bombers carry out a raid on Pantelleria, joining in the 18-day air offensive that firmly forced the Italian island's surrender.

Also, of extreme timeliness are the first actual pictures of the Revolution in Argentina. Here are thrilling scenes of a change in government in the Latin-American republic. The Army takes over as the populace acclaims the overthrow of the Castillo regime.

BUFFET SUPPER AT CANTEN

The members of Yugoslav (Slovene) Club announce that a buffet supper will be served to all men and women in the service of the Armed Forces at St. John's Canteen on Sunday, June 20, between 5 and 8 p. m.

Entertainment will be provided by the Slovene Radio Quartette, and the Vadal Orchestra will give out with polkas, waltzes and modern music.

Mrs. Frank Vogel is general Canteen Work Chairman and she is being assisted by Miss Mary Marsich, chairman of the day.

FOR VICTORY — Buy U. S. War Bonds

CEDAR POINT OPENS SAT. JUNE 26

Tommy Tucker, who started setting the world on fire with his recorded version of "I Don't Want to Set the World on Fire," will not "burn down" the Grand Ballroom at Cedar Point-on-Lake Erie when he opens there June 26th. But, he will cause a musical "heat wave" with his torrid tunes.

Leading the parade of "name" bands that will play weekly, Tommy Tucker and his Orchestra will appear June 26th through July 1st.

Capacity crowds are expected at all sessions, when gorgeous Amy Arnell, known as the Swanee Sweetheart, charms the male dancers with her beauty and "song" personality, while the romantic baritone, Donald Brown, keeps the feminine hearts aflutter.

With near-home vacationing the theme for all vacation travel this season Cedar Point-on-Lake Erie looks for exceptionally large crowds from June 26th through Labor Day.

Every once in while you read in the newspaper about someone who has been electrocuted by touching an electrical appliance with wet hands. The Greater Cleveland Safety Council again has issued a warning against this hazard. Don't touch electric heaters, light switches, curling irons and other appliances unless your hands and body are dry. Electricity and water make a dangerous combination.

PLAYS FOR PAY AT 16

Here is the youngest professional baseball player. He is Jack Moesch, 16, 5 feet 10 inches, 160 pounds, who plays infield positions for the Baltimore Orioles.

Collinwood Newsbox No. 1

Nothing much doing around nowadays so I'll make a report about last week's girls' baseball game, which took place at Roosevelt Field . . . St. Mary's girls really proved to be marvelous players by winning the game with a score of 23 to 1 . . . Some score—right? . . . Doing some fancy pitching in the first half was Dolores Zagore with Eve (Rockie) Rucker finishing it out . . . Dotty Pizmoth catching those balls with the greatest of ease . . . Congratulations to Donnie Grill for making that home run in the last half of the game . . . Their opponents were St. Christine's girls . . . Louise Recher doing a fair job of pitching . . . Practice makes perfect, Louise! . . . Eleanor (Blondie) Pierce was trying to keep the girls' morale up by walking around with a big smile . . . Acting as catcher but sure feeling disgusted was our Euclid Central gal, "Vi" Stefanic . . . Among the crowd of spectators we found Pete Kotoric, wearing a face that was two miles long. The reason was his faithful team turned him down . . . More luck next time, Pete . . . Mr. and Mrs. George Panichur being so kind as to drive our girls down. Thanks for your generosity. . . Happy birthday wishes are those that go to Mary Orehovec and Lillian Sirca whose respective birthdays fall this coming week . . . Many happy returns of the day . . . A speedy recovery to Stella Zadell, who is recuperating at her home from an appendix operation . . . Last Monday night Josephine Zupancic and Sgt. Louis Simenc were united in holy wedlock at a ceremony in St. Mary's Church . . . Home from the U. S. Army are the following: Cpl. Henry Tekavcic and Pvt. Louis Batich . . . Tomorrow the SNPJ Recreational Grounds will open for the season. Music will be supplied by a well known orchestra and plenty of refreshments will be on hand for both young and old. Hope to see you all there! (Am I kidding?) . . . Well, until next week, I remain your loyal friend and weekly reporter.

"Snoopy"

More English on Page 3

The Problem of Trieste

By Ivan M. Tchok

This is the first publication issued under the auspices of the Slovenian American National Council elected in Cleveland, Ohio, on December 5, 1942, by the representatives of hundreds of thousands of Americans of Slovenian origin. Unswerving in their loyalty to America and deeply stirred by the heroic resistance and sacrifices of their brothers in Yugoslavia and in Fascist Italy, they feel that it is their duty to present to the people and the government of the United States accurate analyses of some of the basic problems of Yugoslavia's post-war reconstruction and of the country's aspirations and claims.

The author of this article, Dr. Tchok, is President of the National Committee of the Yugoslavs from Italy. He was a member of the Yugoslav Delegation at the Paris Peace Conference.

FOREWORD

Trieste is a city of 250,000 inhabitants. Situated at the deep end of a gulf in the northeast corner of the Adriatic Sea, it developed during the last century into a port of great importance. The growth of Trieste occurred while the city was independent of Italy and free to compete with Italian ports for its share of the Mediterranean trade.

In 1918, after the collapse of Austria-Hungary, Trieste and the provinces of Istra and Gorizia were occupied by Italy. The new territory became known as the "Julian March" (*Venezia Giulia*, in Italian; *Ju-lijska Krajina*, in Yugoslav). In addition, Italy annexed Zadar, the principal city of Dalmatia, and Fiume, the only natural and technically developed port of Croatia. Zadar and Fiume do not concern us here. Yugoslavia's right to these two ports on the eastern shore of the Adriatic is universally recognized. But the fundamental unity of the Julian March with Yugoslavia is not so well understood.

A majority of the people in Trieste are of Italian origin, or, at least, they profess to be Italian. But all around Trieste there is a compact Slavic population. Out of some 300,000 inhabitants in sixteen districts which surround Trieste on all sides, only about one per cent are Italian. On the East, this Slavic mass extends into Slovenia and Croatia. All the territory from the river Socha (Isonzo) to the Black Sea is uninterruptedly and exclusively Yugoslav. Italy begins west of the Socha. The Julian March as a whole, including Trieste, is a predominantly Yugoslav region. Even the district "Slavia Italiana," west of the Socha, is overwhelmingly Slavic, although it formed a part of Italy before World War I. According to the Italian Census of 1910 it was inhabited by 56,000 Slavs.

The purpose of this is to present the historical background of Trieste, its development as a center of industry and trade, its relations with its hinterland and with Venice and the rest of Italy, and to examine the forces which made out of Trieste an Italian island in a Slavic sea. All factual material used in this is based exclusively on Italian and Austrian statistics which never favored the Slavs. One of the main

Continued on page 3.)

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

752 EAST 185th ST.

Kenmore 1186

Wedding Bells

This morning at 9:30 a. m. at St. Francis Church, Miss Marie Werlein, daughter of Mr. and Mrs. Frank Werlein, 1329 E. 68 St., was married to Frank Mervar, Petty Officer, USCG, son of Frank and Johanna Mervar, proprietors of the Dry Cleaning establishment on St. Clair Ave. Both are graduates of St. Francis High School where they attended classes together.

Frank is stationed at Captain of the Port Barge Office, in New York, and his bride has been employed with the Cleveland Trust Bank for many years.

Cpl. Larry Mervar, brother of the groom, is home on a short leave from Chanute Field, Ill.

"WAR AND YOU" PROGRAM

Another in the series of OPA Question Box radio programs will be presented Monday night, June 21, at 7:45 o'clock, over Station WTAM.

Featured on this rationing and price control quiz show will be the following OPA officials:

Master of Ceremonies: William G. Stapleton, Regional Information Executive.

Board of Experts: Bruce Eaken, Regional Rationing Attorney; Richard M. Howland, Trade Relations Officer; Richard P. Overmyer, Local Board Information Officer.

Listeners with problems involving rationing or price control, should send their questions to the Information Department, Room 224, Office of Price Administration, Union Commerce Building, Cleveland, and answers will be given during the radio broadcast. Questions not answered on the radio program will receive a reply by mail.

CAREFUL CARRYING

Housewives—you've heard the expression "lazy man's load" trying to carry everything at once instead of making two trips. This practice doesn't necessarily mean you're lazy, the Greater Cleveland Safety Council says, but it does mean that you take foolish chances. Don't pile your arms so full that you can't see where you are stepping, especially going up and down stairs. You may be able to take it all in one trip—but it will be the kind of trip that sends you tumbling to a bad fall.

To the new pedestrians brought into being by gasoline rationing, the Greater Cleveland Safety Council sends this message:

When you're walking in traffic, be on your toes and don't let your feet kill you!

SOLDIERS VISIT SHORTHORN FARM

MARELLBAR FARM, ILL.—This pair of soldiers, Pvt. Francis J. Horne, Providence, R.I. (left above) and Pvt. Wm. P. Fleming, Butte, Mont., are shown with Klaymore Footprint, a purebred Shorthorn bull recently acquired by Wm. J. Bartholomay, Jr., at a cost of \$8500.00 to head his Marellbar herd. These boys and others in the service were guests here on an outing planned by the Chicago USO to allow "farmish" soldiers a vacation day with livestock.